

datum Maart 2015

**Handleiding
Toepassingsgebied leidingen**

onderwerp **[rubrieken I(20) en II(10k) en III(3b en 10h)]**

Inhoud

1.	Doel	2
2.	Rubrieken	2
3.	Definities en begrippen	3
3.1	Bijlage I en II: wat wordt bedoeld met pijpleidingen, buisleidingen, randvoorzieningen en leidingen in open sleuf?	3
3.2	Bijlage III: wat wordt bedoeld met industriële installaties en pijpleidinginstallaties?.....	4
4.	Wanneer welke vorm van milieueffectbeoordeling.....	4
4.1	Bijlage I, Rubriek 20	4
4.2	Bijlage II, Rubriek 10,k).....	4
4.3	Bijlage III, Rubriek 3,b) en rubriek 10,h).....	5
4.4	De wijzigings- en uitbreidingsrubrieken	6
4.4.1	Inleidende bemerking.....	6
4.4.2	Bijlage I, rubriek 28.....	6
4.4.3	Bijlage II, rubriek 13.....	7
4.4.4	Bijlage III, rubriek 13.....	7
4.4.5	Voorbeelden van wijzigingen en uitbreidingen bij leidingen en randinfrastructuur	7
4.5	Bemaling (onttrekken van grondwater) bij aanleg van een leiding	8
5.	Inhoud van de project-m.e.r.-screeningsnota (PrMS) bij vergunningsaanvragen voor projecten m.b.t. leidingen	9
5.1	Kenmerken van het project.....	9
5.2	Kenmerken van de omgeving.....	10
5.3	Mogelijke effecten van het project op de omgeving	11
5.3.1	Emissies van het project naar het milieu	11
5.3.2	Potentiële effecten op het watersysteem.....	11
5.3.3	Potentiële effecten op mens, natuur of landschap.....	12
5.3.4	Andere effecten.....	13
	Bijlage 1: project-m.e.r.-screeningsformulier voor een leidingproject.....	15
	Bijlage 2: generieke project-m.e.r.-screening voor aanleg leiding onder wegenis.....	25

1. Doel

Deze handleiding heeft in de eerste plaats tot doel de rubrieken van de bijlagen I, II en III van het project-m.e.r.-besluit¹ inzake “leidingen” nader toe te lichten en zodoende meer duidelijkheid te scheppen over de projecten die hieronder vallen en waarvoor bijgevolg een project-MER, een ontheffing van de project-MER-plicht of een project-m.e.r.-screeningsnota noodzakelijk is.

Daarnaast tracht deze handleiding een aantal aandachtspunten mee te geven aan de bevoegde overheden die instaan voor de screeningsbeslissing bij de vergunningsaanvraag over projecten die onder de bijlage III van het project-m.e.r.-besluit vallen, alsook aan de initiatiefnemers van degelijke projecten, die instaan voor het aanleveren van de nodige informatie om deze beslissing op te baseren.

De handleiding is enkel van toepassing op vergunningsplichtige² projecten die de aanleg van een leiding en/of bijhorende randvoorzieningen omvatten met inbegrip van wijzigingen of uitbreidingen hieraan. Indien voor een bepaald project geen vergunning nodig is, dan is er ook geen project-m.e.r.-plicht met als gevolg dat deze handleiding niet van toepassing is.

2. Rubrieken

Bijlage I, rubriek 20 van het project-m.e.r.-besluit:

“Pijpleidingen met een diameter van meer dan 800 mm en een lengte van meer dan 40 km :

- a) voor het vervoer van gas, olie of chemicaliën;*
- b) voor het vervoer van koolstofdioxidestromen voor geologische opslag, inclusief de desbetreffende pompstations.³”*

Bijlage II, rubriek 10, k) van het project-m.e.r.-besluit:

“Aanleg in open sleuf van buisleidingen en aanleg van randvoorzieningen behorend bij die buisleidingen die niet gelegen zijn binnen de rooilijnen van een openbare weg, en waarbij een van de volgende voorwaarden vervuld is:

- 1) ten minste 2000 m² van de randvoorziening ligt in een bijzonder beschermd gebied;*
- 2) de buisleiding heeft een ononderbroken lengte van 1 km of meer in een bijzonder beschermd gebied;*
- 3) de buisleiding heeft een lengte van 10 km of meer.”*

Bijlage III, rubriek 3, b) van het project-m.e.r.-besluit:

¹ Het besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2004 houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage (BS 17/02/2005, herhaaldelijk gewijzigd)

² Er is één uitzondering hierop, namelijk in het geval van de “mededeling kleine verandering”. Ook bij deze mededeling is een project-m.e.r.-screening noodzakelijk (cfr. art. 6ter en 6quater van het besluit van de Vlaamse regering van 6 februari 1991 houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning)

³ Het vervoer van koolstofdioxidestromen is niet in deze opgenomen en zal in een latere fase uitgewerkt worden.

“Industriële installaties voor het transport van gas, stoom en warm water; transport van elektrische energie via bovengrondse leidingen (projecten die niet onder bijlage I of bijlage II vallen).”

Bijlage III, rubriek 10, h) van het project-m.e.r.-besluit:

“Aanleg van olie- en gaspijpleidinginstallaties (projecten die niet onder bijlage I of II vallen).”

3. Definities en begrippen

3.1 Bijlage I en II: wat wordt bedoeld met pijpleidingen, buisleidingen, randvoorzieningen en leidingen in open sleuf?

Onder de termen pijpleidingen of buisleidingen worden leidingen verstaan voor het transport van olie, gas, chemicaliën, afvalwater, drinkwater en andere stoffen. Het transport van elektriciteit wordt niet in deze handleiding behandeld⁴. Met randvoorzieningen worden installaties bedoeld zoals compressorinstallaties, verdeelinstallaties, pompstations, schraapkolffstations, drukreducerstations, dienstgebouwen, e.d. die noodzakelijk zijn voor het normaal functioneren van de buisleidingen. Het betreft hier installaties die bij de leiding horen en die net naast of boven de leiding gelegen zijn. Met de oppervlakte van een randvoorziening wordt de oppervlakte bedoeld die de voorziening in zijn geheel inneemt, met andere woorden de installatie zelf met inbegrip van de eventuele omheining errond.

Bij de criteria om de milieueffectbeoordelingsplicht af te toetsen, wordt in de bijlage II bij het project-m.e.r.-besluit onder meer gewerkt met lengte⁵, diameter, aanlegmethode en de ligging in bijzonder beschermde gebieden. Deze criteria geven een belangrijke indicatie omtrent de mogelijke aanzienlijkheid van de milieueffecten.

De bijzonder beschermde gebieden zijn gedefinieerd in artikel 1 4° van het project-m.e.r.-besluit en bevatten onder andere de speciale beschermingszones (SBZ), VEN-gebieden, natuurgebieden, beschermde landschappen, stads- of dorpsgezichten, waterwingebieden en bijhorende beschermingszones type I en II, ...

Rubriek 10,k) van bijlage II handelt over de aanleg van een leiding in ‘open sleuf’. Deze werkwijze houdt in dat een sleuf in de grond gegraven wordt en dat vervolgens de leiding er wordt ingelegd. Deze aanlegmethode kan globaal aanzien worden als een eerder destructieve methode die bijgevolg een grotere impact heeft naar milieueffecten. De aanleg in open sleuf onderscheidt zich van methoden zoals horizontale gestuurde boringen of persingen waarbij enkel aan het begin- en eindpunt van de leiding werken/handelingen nodig zijn en dus niet over de hele lengte van het tracé. Deze methoden zijn als minder destructief te beschouwen.

⁴ In deze handleiding wordt niet specifiek ingegaan op het transport van elektriciteit. Voor het transport van elektriciteit kunnen ook de rubrieken II (3b) en III (3b) van toepassing zijn.

⁵ Nieuwe leidingen worden in de meeste gevallen aangelegd als onderdeel van een groter netwerk. Met ‘lengte’ wordt de lengte van de nieuw aan te leggen leiding of het te wijzigen onderdeel bedoeld.

3.2 Bijlage III: wat wordt bedoeld met industriële installaties en pijpleidinginstallaties?

Industriële installaties en pijpleidinginstallaties zijn leidingen en randvoorzieningen die instaan voor het transport van bepaalde stoffen (in dit geval olie, gas, stoom of warm water). Onder transport wordt “de verplaatsing van goederen” van de ene locatie naar een andere locatie begrepen en met andere woorden tussen 2 afzonderlijke sites. De aanleg van leidingen binnen éénzelfde bedrijf om bvb. stoom tussen verschillende installaties te transporteren, behoort niet tot deze categorie.

Voor beide rubrieken van bijlage III (3,b) en 10,h)) wordt uitgegaan van de transportfunctie van de leidingen. Distributieleidingen horen niet thuis onder deze rubriek. Distributie is de verdeling van stoffen vanaf de transportleidingen tot de eindgebruiker. Dit betekent dat een leiding van het gasdistributienetwerk (beheerd door de netbeheerders) en huisaansluitingen op het aardgasnetwerk niet onder deze rubrieken thuishoren. Deze interpretatie is in lijn met de federale Gaswet⁶ waarin een onderscheid gemaakt wordt tussen transport en distributie om te bepalen of een vervoersvergunning noodzakelijk is. De huisaansluitingen op het aardgasnetwerk vanaf de distributieleiding vallen sowieso niet onder de project-m.e.r.-plicht aangezien hiervoor geen vergunning dient aangevraagd te worden.

4. Wanneer welke vorm van milieueffectbeoordeling

4.1 Bijlage I, Rubriek 20

Als een **leiding** wordt aangelegd voor gas, olie of chemicaliën over een lengte van meer dan 40 km en een diameter van meer dan 800 mm dan dient er een milieueffectrapport over het project (project-MER) opgesteld te worden. Een voorbeeld van een dergelijk project is:

- *de aanleg van een aardgasvervoerleiding met een diameter van meer dan 800 mm en een lengte van meer dan 40 km*

4.2 Bijlage II, Rubriek 10,k)

Als het project valt onder de bijlage II dan dient er een project-MER opgesteld te worden of kan aan de dienst Milieueffectrapportagebeheer (dienst Mer) een gemotiveerd verzoek tot ontheffing van de verplichting tot het opstellen van een project-MER ingediend worden. Volgende (typen) projecten vallen onder de rubriek 10,k) van bijlage II:

- Aanleg van een **leiding** (ongeacht de te vervoeren stof) over een lengte van ≥ 10 km tenzij deze gelegen is binnen de rooilijnen van een openbare weg⁷.
- Aanleg van een **leiding** (ongeacht de te vervoeren stof) die over een ononderbroken lengte van ≥ 1 km gelegen is in een bijzonder beschermd gebied. Een uitzondering is als de leiding niet wordt aangelegd in open sleuf (doorheen het bijzonder beschermde gebied) of als de

⁶ Wet betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen (B.S. 7 mei 1965).

⁷ Leidingen die aangelegd worden binnen de rooilijnen van een openbare weg veroorzaken over het algemeen minder milieueffecten.

leiding gelegen is binnen de rooilijnen van een openbare weg. In beide gevallen behoort het project dan niet tot de bijlage II-rubriek.

Let op: De term 'ononderbroken' slaat op de ononderbroken ligging in bijzonder beschermd gebied.

- Aanleg van een **randvoorziening** met een oppervlakte van tenminste 2000 m² in een bijzonder beschermd gebied. In het geval dat de randvoorziening gelegen is binnen de rooilijnen van een openbare weg valt het project echter niet onder de rubriek van bijlage II.

Voorbeelden van projecten die onder rubriek 10,k) van bijlage II vallen, zijn:

- *De aanleg van een aardgasvervoerleiding met een diameter van meer dan 1200 mm en een lengte van meer dan 15 km.*
- *De aanleg van een afvalwaterleiding die over een afstand van 1500 m een bijzonder beschermd gebied kruist en niet gelegen is binnen de rooilijnen van een openbare weg.*
- *De aanleg van een aardgasvervoerleiding waarbij een drukreducerstation met een oppervlakte van 2500 m² aangelegd wordt in een bijzonder beschermd gebied.*

Voorbeelden van projecten die niet onder rubriek 10,k) van bijlage II vallen, zijn:

- *De aanleg van een afvalwaterleiding die over een afstand van 1500 m een bijzonder beschermd gebied kruist en aangelegd wordt door middel van een horizontaal gestuurde boring.*
- *De aanleg van een aardgasvervoerleiding met een diameter van meer dan 1200 mm en een lengte van meer dan 15 km die gelegen is binnen de rooilijnen van een openbare weg*
- *De aanleg van een aardgasleiding over een lengte van 1 km in een bijzonder beschermd gebied waarbij 400 m in gestuurde boring wordt aangelegd.*
- *De aanleg van een waterleiding over een lengte van 12 km waarbij 5 km binnen de rooilijnen van een openbare weg gelegen is.*

4.3 Bijlage III, Rubriek 3,b) en rubriek 10,h)

Als een vergunningsplichtig project de aanleg van leidingen en/of randvoorzieningen voor het transport van olie, gas, stoom of warm water betreft en de drempels van rubriek 20 van bijlage I en rubriek 10,k) van bijlage II niet worden overschreden dan moet het vergunningsaanvraagdossier een project-m.e.r.-screeningsnota (PrMS) bevatten.

Onder de rubrieken 3,b) en 10,h) van bijlage III horen gelijkaardige projecten thuis als onder de leidingenrubriek 10,k) van bijlage II, maar dan gelimiteerd tot het transport van gas, olie, stoom en warm water en zonder de voorwaarden inzake lengte, werkzone, doorkruising van bijzonder beschermde gebieden of aanlegtechniek. Ook bovengrondse pijpleidinginstallaties behoren tot deze rubriek.

Voorbeelden van projecten die onder rubriek 3,b) of 10, h) van bijlage III vallen, zijn:

- *de aanleg van een zuurstofleiding tussen 2 industriële sites over een afstand van 5,5 km.*
- *de aanleg van een warmtenetwerk (transportleiding van warm water) van een afvalverbrandingsinstallatie naar een nabijgelegen industrieterrein over een afstand van 7,5 km. De verdeling van het warm water over de verschillende sites op het industrieterrein wordt echter als distributie beschouwd en valt niet onder bijlage III.*

4.4 De wijzigings- en uitbreidingsrubrieken

4.4.1 Inleidende bemerking

Indien projecten m.b.t. de aanleg van leidingen en randvoorzieningen niet onder één van de bovengenoemde rubrieken vallen, vereist het project nog een aftoetsing aan de algemene wijzigings- en uitbreidingsrubrieken (W/U-rubrieken). Zowel in bijlage I, II als III is een W/U-rubriek voorzien.

Leidingen maken bijna altijd een onderdeel uit van een leidingennetwerk. Ook al is een project te beschouwen als een uitbreiding van een leidingennetwerk door de aanleg van een nieuwe vertakking of een bestaande leiding (substantieel) te verlengen toch wordt een dergelijk project aanzien als een nieuw, op zich staand project (en dus niet als een uitbreiding). Het lokaal verleggen of verdiepen van een bestaande leiding kan daarentegen wel als een wijziging van een project beschouwd worden. Ook wijzigingen of uitbreidingen aan randvoorzieningen kunnen beschouwd worden als een wijziging/uitbreiding van een bestaand project. Voor een dergelijk project kan dus de W/U-rubriek van toepassing zijn.

4.4.2 Bijlage I, rubriek 28

Bijlage I, rubriek 28 van het project-m.e.r.-besluit:
--

- a) *“Wijziging of uitbreiding van de in bijlage I, II of III opgenomen projecten, wanneer die wijziging of uitbreiding op zich voldoet aan de in bijlage I genoemde drempelwaarden, voor zover deze bestaan.”*
- b) *“Wijziging of uitbreiding van de in bijlage I, II of III opgenomen projecten, waarvoor reeds een vergunning is afgegeven, die zijn of worden uitgevoerd, wanneer die wijziging of uitbreiding aanleiding geeft tot een overschrijding van de in bijlage I genoemde drempelwaarden (niet in rubriek 28, a) opgenomen wijziging of uitbreiding). Van deze overschrijding van de drempelwaarde is sprake ofwel als de drempelwaarde van bijlage I voor het eerst wordt overschreden door het samenvoegen van de reeds vergunde en de nog te vergunnen activiteiten (= project) ofwel als de verschillende uitbreidingen samen, sinds de laatst verleende ontheffing of goedgekeurd MER (voor zover deze bestaan), groter zijn dan de drempelwaarde van bijlage I.”*

Rubriek 28 van bijlage I is enkel van toepassing op rubrieken van bijlage I die een drempelwaarde hebben. Rubriek 20 (m.b.t. leidingen) van bijlage I heeft een drempelwaarde, met als gevolg dat rubriek 28 (theoretisch) van toepassing kan zijn. **In de praktijk zal het echter nagenoeg niet voorkomen dat een wijziging of uitbreiding aan een leiding onder de bijlage I, rubriek 28 valt .** De wijziging of uitbreiding zou (theoretisch) dan ofwel (a) een verlenging van een leiding zijn met 40 km (diameter 800 mm) ofwel (b) een verlenging van een leiding zijn waardoor deze leiding een geheel van 40 km (diameter 800 mm) vormt met een reeds vergunde leiding. Zoals aangegeven in de inleidende bemerking 4.4.1 wordt een dergelijke verlenging van een leiding steeds aanzien als een project op zich en niet als een uitbreiding van een bestaand project. In beide gevallen is de wijzigingsrubriek I, 28 dus niet van toepassing.

4.4.3 Bijlage II, rubriek 13

Bijlage II, rubriek 13 van het project-m.e.r.-besluit:

- a) *“Wijziging of uitbreiding van projecten van bijlage I, II of III, waarvoor reeds een vergunning is afgegeven, die zijn of worden uitgevoerd, wanneer die wijziging of uitbreiding op zich voldoet aan de in bijlage II genoemde drempelwaarden, voor zover deze bestaan (niet in bijlage I opgenomen wijziging of uitbreiding)”*
- b) *“Wijziging of uitbreiding van projecten van bijlage I, II of III, waarvoor reeds een vergunning is afgegeven, die zijn of worden uitgevoerd, wanneer die wijziging of uitbreiding aanleiding geeft tot een overschrijding van de in bijlage II genoemde drempelwaarden (niet in bijlage I of in rubriek 13. a) van bijlage II opgenomen wijziging of uitbreiding). Van deze overschrijding van de drempelwaarde is sprake ofwel als de drempelwaarde van bijlage II voor het eerst wordt overschreden door het samenvoegen van de reeds vergunde en de nog te vergunnen activiteiten (= project) ofwel als de verschillende uitbreidingen samen, sinds de laatst verleende ontheffing of goedgekeurd MER (voor zover deze bestaan), groter zijn dan de drempelwaarde van bijlage II.”*

Rubriek 13 van bijlage II is enkel van toepassing op rubrieken van bijlage II die een drempelwaarde hebben. Rubriek 10,k) (m.b.t. leidingen) van bijlage II heeft een drempelwaarde, met als gevolg dat rubriek 13 van toepassing kan zijn. Zoals aangehaald bij de W/U-rubriek uit bijlage I zal het **nagenoeg niet voorkomen dat de aanleg van een leiding onder de W/U-rubriek valt**. Hier geldt dezelfde redenering als uiteen gezet in 4.4.2.

Enkel voor wat betreft de uitbreiding van bestaande randinfrastructuren kan de W/U-rubriek wel relevant zijn. Een project waarbij een bestaande randvoorziening ofwel (a) uitbreidt met 2000 m² in bijzonder beschermd gebied ofwel (b) uitbreidt waardoor de bestaande randvoorziening een geheel van 2000 m² (in bijzonder beschermd gebied) vormt met een reeds vergunde randvoorziening, valt wel onder de W/U-rubriek. Dit wordt verder geïllustreerd aan de hand van enkele voorbeelden in 4.4.5.

4.4.4 Bijlage III, rubriek 13

Bijlage III, rubriek 13 van het project-m.e.r.-besluit:
--

Wijziging of uitbreiding van projecten van bijlage I, II of III waarvoor reeds een vergunning is afgegeven en die zijn of worden uitgevoerd (niet in bijlage I of II opgenomen wijziging of uitbreiding).

Hoewel de W/U- rubrieken voor de aanleg van leidingen en de bijhorende randinfrastructuren eerder zelden van toepassing zijn, zal de rubriek uit bijlage III nog het meest van toepassing zijn omdat hier geen drempelwaarden aan verbonden zijn. Dit wordt geïllustreerd aan de hand van enkele voorbeelden in § 4.4.5.

4.4.5 Voorbeelden van wijzigingen en uitbreidingen bij leidingen en randinfrastructuur

Voorbeelden van projecten die onder wijzigings- en uitbreidingsrubrieken vallen, zijn:

Voor de aanleg hoofdtransportleiding voor aardgas van 50 km en diameter 1000 mm is destijds een MER opgesteld:

- Tien jaar later wordt een bestaande bovengrondse randvoorziening van 2500 m² gelegen in bijzonder beschermd gebied, uitgebreid met 300 m². Deze uitbreiding valt onder bijlage III rubriek 13.
- Tien jaar later wordt een bestaande bovengrondse randvoorziening van 500 m² gelegen in bijzonder beschermd gebied, uitgebreid met 2000 m². Deze uitbreiding valt onder bijlage II rubriek 13.
- Het lokaal verleggen (200m) van de bestaande leiding die niet gelegen is in bijzonder beschermd gebied om een ander infrastructuurwerk zoals de bouw van een brug mogelijk te maken valt onder bijlage III rubriek 13 .

Voorbeelden van projecten die niet onder wijzigings- en uitbreidingsrubrieken vallen, zijn:

Voor de aanleg hoofdtransportleiding voor aardgas van 50 km en diameter 1000 mm is destijds een MER opgesteld:

- Tien jaar later wordt deze leiding doorgetrokken tot in een naburige gemeente (8 km verder). Het traject van 8 km wordt beschouwd als een nieuw project. Afhankelijk van de ligging ten opzichte van bijzonder beschermd gebied zal het project onder bijlage II, rubriek 10,k) vallen dan wel onder bijlage III rubriek 3,b) en 10,h).
- Tien jaar later wordt een bijkomende bovengrondse randvoorziening voorzien. De bijkomende randvoorziening wordt aanzien als een nieuw project. Indien de randvoorziening een oppervlakte van 2000m² in bijzonder beschermd gebied inneemt valt het project onder Bijlage II, 10k. Indien niet dan valt het project onder de bijlage III 3,b) en 10,h).

4.5 Bemaling (onttrekken van grondwater) bij aanleg van een leiding

Regelmatig is voor de aanleg van een leiding een bemaling nodig. Tijdelijke bemalingen waarvoor een milieuvergunning moet aangevraagd worden of een mededeling kleine verandering volstaat, dienen bij de aanvraag/mededeling eveneens een milieueffectrapportage (m.e.r.) te omvatten. Voor bemalingen waarvoor slechts een melding nodig is, is de milieubeoordelingsplicht niet van toepassing.

Concreet betekent dit dat in het geval van een vergunningsplichtige bemaling en afhankelijk van het aangevraagde debiet de bemaling onder de rubriek 10 j) van bijlage III dan wel onder de rubriek 10 o) van bijlage II kan vallen. Bijlage II is van toepassing bij een bemaling met een netto⁸ dagdebiet van 2500 m³ of bij een bemaling met een dagdebiet van 1000 m³ en een mogelijk aanzienlijke invloed op beschermde kustduinen, vogelrichtlijngebieden of habitatrictlijngebieden. Alle andere gevallen vallen onder de bijlage III. Meer informatie omtrent het onttrekken van grondwater kan u terug vinden in de [handleiding grondwater](#)⁹.

Bijlage II, 10, o)

⁸ Het netto debiet is de aftreksom van het bruto onttrokken debiet en het retourbemalingsdebiet. Wel geldt er een belangrijke voorwaarde om het retourbemalingsdebiet in mindering te mogen brengen: het onttrekkingsdebiet moet namelijk uit onbehandeld en niet-verontreinigd grondwater bestaan dat in dezelfde watervoerende laag wordt teruggebracht.

⁹ http://www.lne.be/themas/milieueffectrapportage/over-milieueffectrapportage/Interpretatie_rubrieken

Werken voor het onttrekken of kunstmatig aanvullen van grondwater:

- *Onttrekken van grondwater, met inbegrip van terugpompingen van onbehandeld en niet-verontreinigd grondwater in dezelfde watervoerende laag, als het netto onttrokken debiet 2500 m³ per dag of meer bedraagt.*

Kunstmatige aanvullingen van grondwater als het debiet 2500 m³ per dag of meer bedraagt.

- *Onttrekken van grondwater met een debiet van 1000 m³ per dag of meer als de activiteit gelegen is in of een aanzienlijke invloed kan hebben op een gebied zoals aangeduid in uitvoering van het decreet houdende maatregelen ter bescherming van de kustduinen van 14 juli 1993 of als de activiteit een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van een speciale beschermingszone kan veroorzaken.*

Bijlage III, 10, j)

Werken voor het onttrekken of kunstmatig aanvullen van grondwater, die niet zijn opgenomen in bijlage I of II.

Voor leidingprojecten waarvoor een project-MER, een gemotiveerd verzoek tot ontheffing van de project-MER-plicht of een project-m.e.r.-screeningsnota wordt opgemaakt, is de beschrijving van de effecten op het grondwater sowieso al opgenomen in het dossier. Een aanvullende analyse is hier niet nodig.

Aangezien niet alle leidingenprojecten onder de milieubeoordelingsplicht vallen, kan het voorkomen dat het project enkel gescreend dient te worden omwille van de bemaling. In de handleiding grondwater is een voorbeeld van een project-m.e.r.-screeningsnota opgenomen voor de bemaling bij de aanleg van een afvalwaterleiding.

Let op; in het geval een project voor verschillende projectonderdelen onder verschillende bijlagen valt, dient de procedure van de laagste (strengste) bijlage gevolgd te worden¹⁰. Zo dient voor een project dat de aanleg van een leiding omvat die onder bijlage II valt en een bemaling van bijlage III omvat, een project-MER of een gemotiveerd verzoek tot ontheffing van de project-MER-plicht opgemaakt te worden. In het verzoek tot ontheffing of het project-MER dient dan zowel de aanleg van de leiding als de bemaling beschreven te worden.

5. Inhoud van de project-m.e.r.-screeningsnota (PrMS) bij vergunningsaanvragen voor projecten m.b.t. leidingen

De diepgang van de project-m.e.r.-screeningsnota (PrMS) wordt in dit deel besproken aan de hand van het project-m.e.r.-screeningsformulier. Een uitgewerkt voorbeeld is terug te vinden in de bijlage 1 bij deze handleiding. De opmaak van een zogenaamde 'vormvrije' nota als project-m.e.r.-screening is uiteraard ook een mogelijkheid.

In de PrMS kan verwezen worden naar informatie die in andere documenten van het vergunningsaanvraagdossier is opgenomen. Het is niet nodig om de informatie dubbel ter beschikking te stellen.

5.1 Kenmerken van het project

¹⁰ Zie artikel 2,§8 van het project-m.e.r.-besluit.

In dit onderdeel wordt geïnformeerd naar enkele basisgegevens van het project. Zo wordt er gevraagd om aan te geven welke vergunning aangevraagd wordt evenals het rubrieksnummer uit bijlage III van het project-m.e.r.-besluit. Voor de aanleg van een leiding dient een stedenbouwkundige vergunning aangevraagd te worden.

Vaak gaat de aanleg van een leiding gepaard met andere ingrepen zoals een bemaling, een ontbossing, aanleg wegenis, Ook deze ingrepen kunnen vergunningsplichtig zijn en kan in dat geval een milieubeoordelingsplicht van toepassing zijn. Wanneer bij de aanleg van een leiding onder de openbare weg de weg nadien heraangelegd wordt, valt dit in principe niet onder milieubeoordelingsplicht voor wat betreft de aanleg van wegen tenzij de heraanleg van de weg een intensiteitsverhoging van het gebruik van deze weg tot doel heeft. Bij twijfel kan u best de handleiding "[Aanleg van wegen](#)"¹¹ raadplegen.

Vraag 4 in het PrMS-formulier vraagt naar bijkomende werkzaamheden of voorzieningen die nodig zijn. Bij de aanleg van een ondergrondse leiding kan dit bijvoorbeeld het rooien van vegetaties, vergroeven/grondverzet, bemaling, het gebruik van speciale aanlegtechnieken of de bouw van randvoorzieningen zijn. Voor een bovengrondse leiding kan het gaan om de assemblage van installatie-onderdelen, het plaatsen van funderingen of het plaatsen van omheiningen. Als er bijzondere ingrepen/technieken gebruikt worden die buiten de reguliere aanlegmethodiek van een leiding vallen en waarvan verwacht kan worden dat deze voor een impact op het milieu kunnen zorgen dan dienen deze duidelijk beschreven te worden.

5.2 Kenmerken van de omgeving

Vraag 5 in het PrMS-formulier peilt naar de **huidige bestemming en het huidige bodemgebruik**. Indien meerdere bestemmingen doorkruist worden, kan het nuttig zijn om een tabel op te stellen. Deze tabel geeft bij voorkeur de volgende informatie weer: de lengte van de leiding per doorkruiste zone (zowel per bestemming als bodemgebruik), of de leiding gelegen is in de weg en of de leiding bestaande lijninfrastructuur (andere leidingen, wegen, spoorwegen, waterlopen, hoogspanningslijnen, ...) volgt.

Vraag 6 in het PrMS-formulier handelt over **kwetsbare functies**. Bij de aanleg van een leiding is de hinder in principe beperkt tot de aanlegfase en is deze veelal tijdelijk en lokaal van aard.

In de tabel bij vraag 7 in het PrMS-formulier wordt geïnformeerd naar de **ligging van het project**. Wanneer het project nabij of in een gevoelig gebied gelegen is, kan ofwel de relevante kaart als bijlage opgenomen worden bij de PrMS ofwel verwezen worden naar de vindplaats van de kaart in kwestie. Het toevoegen van kaartmateriaal is niet verplicht.

Bij vraag 8 in het PrMS-formulier wordt geïnformeerd of er bepaalde **toetsingsinstrumenten of studies** opgenomen zijn in de PrMS. Voor de aanleg van een leiding kan dit bijvoorbeeld het volgende zijn: een (voortoets op) de passende beoordeling, een verscherpte natuurtoets, een watertoets, eventueel vooronderzoek inzake tracékeuze,....

Inzake de **relatie tot andere projecten** (vraag 9) kan aangegeven worden of de aanleg van de leiding bijvoorbeeld samengaat met ingrepen aan wegen of waterlopen of met de bouw van randvoorzieningen en dergelijke. Indien er cumulatieve effecten verwacht kunnen worden ten gevolge van het samengaan van het leidingproject met het gerelateerd project dan dient dat hier te worden aangegeven.

¹¹ http://www.lne.be/themas/milieueffectrapportage/over-milieueffectrapportage/Interpretatie_rubrieken/handleiding-aanleg-van-wegen-definitief.pdf

5.3 Mogelijke effecten van het project op de omgeving

5.3.1 Emissies van het project naar het milieu

Leidingprojecten veroorzaken in het algemeen geen tot weinig aanzienlijke emissies (vraag 10) . De meeste impact kan verwacht worden tijdens de aanlegfase.

Bij de aanleg kunnen emissies naar **lucht** ontstaan door de inzet van zwaar materiaal en/of het transport met verbrandingsmotoren. Deze zijn tijdelijk en worden als inherent beschouwd aan de aanlegfase. De impact hiervan wordt niet als aanzienlijk beschouwd.

Bij de aanleg van leidingen is er een kans dat er een **bodem- en/of waterverontreiniging** wordt veroorzaakt bij eventuele calamiteiten of incidenten. Door zorgvuldig te werken tijdens de volgens de geldende regelgeving en het nemen van de nodige maatregelen (lekbakken,) wordt dit risico tot een minimum te beperkt zodat ook hier geen aanzienlijke effecten verwacht worden. Voor ondergrondse leidingen is het ook van belang om na te gaan of de werken plaatsvinden in een zone waar reeds een bodemverontreiniging voorkomt. Dit kan nagegaan worden op de website van de OVAM¹². Indien dit het geval is, dient nagegaan te worden of er een risico bestaat dat door vergraving of een eventuele bemaling deze verontreiniging kan worden verspreid.

Bij de aanleg kan de inzet van zwaar materiaal en transport voor **geluidsemissies en trillingen** zorgen. Hierbij dient de ligging ten opzichte van kwetsbare receptoren (zie vraag 6) en verstoringgevoelige fauna nagegaan worden. Argumenten zoals bijvoorbeeld de duur/tijdelijkheid van de effecten, het toepassen van projectgeïntegreerde maatregelen (bijvoorbeeld werken buiten de broedperiode of niet werken tijdens de avond/nacht) kunnen gebruikt worden om aan te tonen dat er geen aanzienlijke effecten verwacht worden.

Tijdens de exploitatiefase van leidingen worden er normalerwijze geen emissies meer verwacht. Er wordt redelijkerwijze van uitgegaan dat het risico op calamiteiten (breuken, lekken, ...) voldoende beheerst wordt door naleving van de geldende regelgeving inzake veiligheid zodat de kans op eventuele emissies (bodem- en/of waterverontreiniging, ontsnappen van gassen,) tot een minimum beperkt wordt.

5.3.2 Potentiële effecten op het watersysteem

De aanleg en aanwezigheid van een leiding in **overstromingsgevoelig gebied** heeft in principe geen verhoging van het overstromingsrisico tot gevolg. Voor (bovengrondse) randvoorzieningen dient nagegaan te worden of deze gelegen zijn in overstromingsgevoelig gebied en of deze voorzieningen een toename aan verharde oppervlakte of een terreinwijziging met zich meebrengen (bijvoorbeeld verhoging).

Indien de ondergrondse leiding een waterloop kruist, kan het hier ook belangrijk zijn om aan te geven hoe deze kruising zal gebeuren (inkokering, omleiding, persing, boring, ...).

Bij de aanleg van een ondergrondse leiding kan het noodzakelijk zijn een **bemaling** te voorzien om de sleuf droog te houden. Indien een bemaling voorzien wordt, kunnen volgende kenmerken, indien reeds bekend, meegegeven worden:

¹² <http://www.ovam.be/>

- bemalingsdiepte;
- bemalingsduur;
- eventuele maatregelen die genomen worden om de impact te beperken (gesloten bouwput, retourbemaling, ontijzering voor lozing, ...) ;
- indien van toepassing onderscheid maken tussen reguliere aanleg in open sleuf en locaties met bijzondere aanlegtechnieken waarbij een diepere/grotere bemaling vereist is (bijvoorbeeld diepe persput);
- locatie lozingspunt bemalingswater.

In principe heeft een bemaling enkel een tijdelijk verdrogend effect waarbij de grootte van de impact afhankelijk is van voornoemde kenmerken en de kwetsbaarheid van de omgeving. Mogelijke kwetsbare zones die hierbij o.a. onderscheiden kunnen worden, zijn:

- verdrogingsgevoelige bodemtypes (bijvoorbeeld de aanwezigheid van veen);
- beschermde (verdrogingsgevoelige) vegetaties;
- grondwaterwinningen in de directe omgeving;

Indien dergelijke zones aanwezig zijn, is het aangewezen om de afstand tot die zones te vermelden, of de afstand waarover deze zones doorkruist worden.

In het kader van de PrMS dient op beknopte en beschrijvende wijze aangegeven te worden of een eventuele bemaling een verdrogingseffect kan hebben op de nabije kwetsbare zone. In de handleiding grondwater vindt u meer informatie over de wijze waarop dergelijke effecten beschreven kunnen worden.

5.3.3 Potentiële effecten op mens, natuur of landschap

Een **toename van vervoersbewegingen** vindt enkel plaats tijdens de aanlegfase van een leiding ten gevolge van het transport van de benodigde machines en leidingonderdelen. Alhoewel dit lokaal tijdelijk wel voor enige hinder kan zorgen, kan de impact hiervan redelijkerwijze als niet aanzienlijk beschouwd worden. Indien er afspraken met de politie en/of gemeente gemaakt zijn inzake omleidingen, transportroutes of signalisatie kan dit als projectgeïntegreerde maatregel vermeld worden.

De aanleg en exploitatie van leidingen heeft redelijkerwijze geen significante effecten op de **gezondheid** van omwonenden tot gevolg. De aanleg van leidingen kan wel voor tijdelijke **hinder** zorgen zoals geluidshinder, stofhinder of verkeershinder. Indien projectgeïntegreerde maatregelen genomen worden om deze te beperken, kunnen deze hier vermeld worden. Elementen die vermeld kunnen worden, zijn:

- afstand van de werken tot de dichtstbijzijnde bewoning of kwetsbare locaties?
- duur van de werken?
- periode van de werken (dag/avond/nacht)?
- is er een aanspreekpunt voor omwonenden tijdens de werken?
- worden er hoofdwegen gekruist, zijn er tijdelijke omleidingen voorzien, is de bereikbaarheid van de omgeving verzekerd?
- worden er maatregelen tegen stofhinder genomen?
- wordt de werfzone afgebakend of afgesloten?

Tevens dient hier aangegeven te worden of er tijdens de exploitatiefase randvoorwaarden of gebruiksbeperkingen gelden in de zone boven de ondergrondse leiding (verbod op het oprichten van constructies, verbod op diepwortelende vegetatie, verbod op diepe grondbewerkingen, ...). Geef ook aan of na aanleg van de leiding het terrein in zijn oorspronkelijke toestand hersteld wordt. Er zijn na aanleg van de leiding in landbouwgebied doorgaans geen beperkingen op reguliere landbouwactiviteiten te verwachten.

Het **landschapsbeeld** kan wijzigen door het verwijderen van de vegetatie, de aanwezigheid van een voorbehouden zone, randvoorzieningen of door de aanwezigheid van bovengrondse leidingen. Als uit vraag 7 in het PrMS-formulier blijkt dat gebieden met een landschappelijke of erfgoedwaarde doorkruist worden dan dienen de effecten beter beschreven te worden. Deze motivatie kan gebaseerd zijn op onder andere volgende elementen:

- de lengte van de doorkruising van het gebied;
- de aanwezigheid van bovengrondse constructies en de eventueel projectgeïntegreerde maatregelen (voorbeeld: inkleding van de randvoorzieningen d.m.v. groenschermen of iets gelijkaardig);
- de beperking van de werkstrookbreedte om zo het kappen van bomen in bomenrijen of andere kleinschalige landschapselementen te vermijden.

Ook het **archeologisch erfgoed** in de bodem kan aangetast worden door vergraving van de bodem. Mogelijke projectgeïntegreerde maatregelen zijn een archeologisch vooronderzoek of een archeologische begeleiding van de werken.

Bij de aanleg van leidingen kan er een rechtstreekse impact zijn op waardevolle **natuur** indien er in de werfzone vegetatie dient verwijderd te worden. De oppervlakte, waarde (volgens de biologische waarderingskaart) en de ligging ten op zichte van beschermde gebieden (zie ook bij vraag 7) zijn belangrijke criteria bij het bepalen van de mogelijke aanzienlijke effecten. Mogelijke projectgeïntegreerde maatregelen zijn het beperken van de inname van biologisch waardevolle zones (bijvoorbeeld versmalling werkstrook, andere tracékeuze, beperking van de bemaling, ...) en de heraanplant na de aanleg.

Naast de directe impact door het rooien van vegetatie kan een leidingaanleg ook een indirecte impact veroorzaken zoals verdroging, rustverstoring, versnippering, lekken van de vervoerde producten,

Indien er een (voortoets op) passende beoordeling of natuurtoets werd uitgevoerd, kan deze ook meegenomen worden in de PrMS.

5.3.4 Andere effecten

De aanleg van een ondergrondse leiding gaat steeds gepaard met ingrepen in de bodem. Indien relevant kunnen volgende effecten vermeld worden.

- **Bodemverdichting** : dit is een structuurwijziging van de bodem door inzet van zwaar materiaal dat kan leiden tot verslemping en korstvorming. Dit is een aandachtspunt wanneer de leiding wordt aangelegd in natte en zware bodems (zie bodemkaart). Er kan in de PrMS worden aangegeven of er maatregelen genomen worden om eventuele verdichting tegen te gaan (bvb. gebruik van rijplaten, aangepaste bandenspanning, voorzien van een zandbaan, ...).
- **Profielwijziging**: dit is het wijzigen van de oorspronkelijke gelaagdheid van de bodem door vergraving. De ernst is afhankelijk van de authenticiteit van de bodem, de oppervlakte

van de verstoring en het bodemgebruik. Dit is een aandachtspunt wanneer nog onaangetaste gronden doorkruist worden.

- **Grondverzet:** dit is het uitgraven, vervoeren en terug aanvullen van de uitgegraven bodem. In de PrMS kan aangegeven worden of er een grondoverschot verwacht wordt door het inbrengen van de leiding in de bodem, of dat er verwacht wordt dat er een andere bodem aangevoerd dient te worden (bvb. omwille van stabiliteitsredenen) of dat er een gesloten grondbalans verwacht wordt.

Bijlage 1: project-m.e.r.-screeningsformulier voor een leidingproject

LNE-MER-01-120913

Project-m.e.r.-screening

- Aan het college van burgemeester en schepenen
 de bestendige deputatie van de provincieraad

straat en nummer

postnummer en gemeente

In te vullen door de
behandelende afdeling

ontvangstdatum

Waarvoor dient dit formulier?

Dit formulier kan gebruikt worden als project-m.e.r.-screeningsnota bij uw vergunningsaanvraag. Een project-m.e.r.-screeningsnota is vereist wanneer uw project onder bijlage III van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2004 opschrift valt. Dit formulier kan door de initiatiefnemer van het project ingevuld worden.

Waarop moet u letten bij het invullen van dit formulier?

- Vul dit formulier zorgvuldig in en voeg alle gevraagde informatie en kaartmateriaal als bijlage bij dit formulier. Een goed onderbouwde screening op milieueffecten zal de behandeling van uw aanvraag immers faciliteren.
- Als bepaalde informatie in dit formulier wordt opgevraagd ook al is opgenomen in onderdelen van de vergunningsaanvraag, hoeft u die in de project-m.e.r.-screeningsnota niet opnieuw op te nemen. Het is in dat geval voldoende om te verwijzen naar de pagina of het onderdeel van de vergunningsaanvraag in kwestie.
- Als er studies werden opgesteld over mogelijke milieueffecten; kunt u daar in de rubriek 'Mogelijke effecten van het project op de omgeving' (vraag 10 tot en met 14) naar verwijzen. Die studies omvatten bijvoorbeeld een passende beoordeling, een mobiliteitsstudie, een natuurtoets, een geurstudie,....

Waar vindt u meer informatie ?

Meer informatie over de project-m.e.r.-screening vindt u op de website van de dienst Mer: <http://www.lne.be/themas/milieueffectrapportage>. In specifieke handleidingen vindt u informatie over wetgeving, interpretatie van rubrieken en verdere diepgang van een screening.

Aan wie bezorgt u dit formulier?

Dit formulier moet bij uw vergunningsaanvraag worden gevoegd. U bezorgt dit formulier dus samen met de andere dossierstukken aan de betrokken overheid.

Kenmerken van het project

1 Welke vergunningen vraagt u voor dit project aan?

Voeg dit screeningsformulier bij uw vergunningsaanvraag of -aanvragen. Dezelfde project-m.e.r.-screeningsnota moet bij diverse vergunningsaanvragen gevoegd worden. Verduidelijk voor welke onderdelen van het project u deze vergunning aanvraagt.

- een milieuvergunning: Bemaling
.....
- een stedenbouwkundige vergunning: Aanleg (ontdubbeling) van een hoge druk zuurstofleiding over een afstand van 5,5 km
.....
- een andere vergunning:

2 Vul het rubrieksnummer of de rubrieksnummers uit bijlage III van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2004 in die aanleiding geven tot deze project-m.e.r.-screening.

Op <http://navigator.emis.vito.be/milnav-consult/consultatieLink?wettekstId=267&appLang=nl&wettekstLang=nl> kunt u het besluit downloaden.

	rubrieksnummer
bijlage III,	10h
bijlage III,	10j
bijlage III,	

3 Is er reeds een vergunningsaanvraag voor dit project ingediend waarbij dit screeningsformulier werd toegevoegd?

Ja

Bij welke overheid?

Bij welke vergunningsaanvraag?

Datum van beslissing:

nee

4 **Kruis aan welke werkzaamheden of voorzieningen nog nodig zijn.**

- geen andere werkzaamheden of voorzieningen
- ontbossing of het kappen van bomen
- wegaanleg
- rioleringen of transportleidingen
- werken aan waterlopen
- graafwerken
- bemaling
- andere: Voor de kruising van de E17 en de Molenbeek wordt gebruik gemaakt van de techniek van de horizontaal gestuurde boring

Kenmerken van de omgeving

5 **Vul de huidige bestemming en het bodemgebruik in.**

Bij 'bestemmingen' vult u de huidige bestemming of bestemmingen in van het projectgebied volgens het gewestplan, BPA of RUP. Het projectgebied is de locatie waar het project plaatsvindt.

Met 'bodemgebruik' wordt bedoeld: de manier waarop en het doel waarvoor de bodem op dit ogenblik door de mens gebruikt wordt.

- bestemming(en) De bestemmingen in het projectgebied zijn bepaald in het gewestplan. Volgende bestemmingen worden door de leiding doorkruist: agrarisch gebied, militair gebied, bestaande autosnelwegen en landschappelijk waardevol agrarisch gebied. De leiding zal grotendeels samenlopen met 'bestaande afzonderlijke leidingen'
- bodemgebruik De leiding doorkruist voornamelijk landbouwgebied en kruist enkele wegen en waterlopen. Over praktisch de volledige lengte van de geplande leiding is er reeds een leiding aanwezig.

6 **Zijn er kwetsbare functies binnen een straal 200 meter van het projectgebied?**

- ja. **Kruis aan welke kwetsbare functies er in de omgeving zijn.**
☐ woongebieden	☐ kinderdagverblijven	☐ ziekenhuizen
☐ recreatiegebieden	☐ scholen	☐ rust- en verzorgingstehuizen
- nee

7 Kruis aan in welk van onderstaande gebieden het project ligt en geef aan welke relevante kaarten u bij dit formulier hebt gevoegd.

Kruis de locatie van het project aan (in een gebied of in de nabijheid ervan). Als het gebied in de nabijheid van een dergelijk gebied ligt, vult u ook de afstand tot dat gebied in. Voor de beantwoording van deze vraag kunt u gebruikmaken van de website van het Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen (AGIV): <http://www.agiv.be/gis/diensten/geo-vlaanderen>.

soort gebied	locatie van het project			relevante kaarten	
	in het gebied	in de nabijheid van het gebied		naam van de kaart	vindplaats in de vergunningsaanvraag
een speciale beschermingszone (SBZ): een Habitat- of Vogelrichtlijngebied (http://geo-vlaanderen.agiv.be/geo-vlaanderen/natura2000/)	☐	☒ Op	170 m	☒ kaart Natura 2000 gebieden	Zie bijlage xx.
een gebied in het Vlaams Ecologisch Netwerk (http://geo-vlaanderen.agiv.be/geo-vlaanderen/ven/)	☐	☐ op	m	☐ kaart gebieden van het VEN en IVON	
een natuurgebied, een bosgebied en andere groene bestemmingen of bestemmingen met een ecologische waarde of ecologisch belang, aangewezen op plannen van aanleg en de ruimtelijke uitvoeringsplannen die van kracht zijn in de ruimtelijke ordening	☐	☐ op	m	☐ kaart van het gewestplan ☐ kaart van het RUP/BPA	
Erfgoedlandschap (<i>verwijzing naar vigerend plan van aanleg</i>)	☐	☐ op	m	☐ kaart met het erfgoedlandschap	
Aangeduide ankerplaats (https://geo.onroenderfgoed.be)	☐	☐ op	m	☐ kaart met de ankerplaats(en)	
Een beschermd landschap, stads- of dorpsgezicht of monument of beschermde archeologische zone (https://geo.onroenderfgoed.be)	☒	☐ op	m	☒ kaart met het onroerend erfgoed	Zie bijlage xx
Geïnterpreteerd erfgoed: ankerplaatsen (landschapsatlas), bouwkundig erfgoed, parken en tuinen (https://inventaris.onroenderfgoed.be)	☐	☒ op	100 m	☐ kaart van de Vlaamse Hydrografische Atlas	Zie bijlage xx
Een waterwingebied of een bijbehorende beschermingszone type I en II (http://geo-vlaanderen.agiv.be/geo-vlaanderen/vha/:selecteer laag grondwaterwinning)	☐	☐ op	m	☐ kaart van de Vlaamse Hydrografische Atlas	
Een overstromingsgevoelig gebied (http://geo-vlaanderen.agiv.be/geo-vlaanderen/watertoets2012/)	☐	☐ op	m	☐ kaart van overstromingsgevoelige gebieden	
Andere :	☐	☐ op	m	☐ kaart	

8 Zijn er toetsingsinstrumenten of studies opgenomen?

Het kan bijvoorbeeld gaan over een passende beoordeling, een mobiliteitsstudie, ...

ja. **Welke instrumenten of studies zijn er opgenomen en waar zijn ze te vinden in de aanvraag?**

- Voortoets Passende Beoordeling (zie bijlage xx)

nee

9 Welke relatie is er met andere projecten?

Er is geen relatie met andere projecten.

Dit project maakt deel uit van een groter geheel. **Over welk project gaat het?**

In de omgeving zijn er projecten met soortgelijke gevolgen voor de omgeving.

Wordt de impact op het milieu vergroot door de aanwezigheid van die andere projecten?

Ja. **Over welke projecten gaat het?**

nee

Mogelijke effecten van het project op de omgeving

10 Veroorzaakt het project emissies naar het milieu?

Met emissie wordt bedoeld: elke inbreng door de mens van verontreinigingsfactoren (vaste stoffen, vloeistoffen, gassen, micro-organismen, energievormen zoals warmte, stralingen, licht, geluid en andere trillingen) in de atmosfeer, de bodem of het water.

De door het project veroorzaakte emissies zijn niet aanzienlijk als bijvoorbeeld de emissiehoeveelheid zeer beperkt is (bijvoorbeeld bij een beperkte huishoudelijke afvalwaterlozing) of als er projectgeïntegreerde maatregelen worden genomen om die effecten te voorkomen of te beperken (bijvoorbeeld zuivering van het afvalwater).

geen milieueffecten op het vlak van emissies. Ga meteen naar vraag 11.

luchtverontreiniging ten gevolge van bedrijfs-, verkeers- of geuremissies. **Motiveer waarom die luchtverontreiniging niet aanzienlijk is.**

De inzet van machines en zwaar transport zal luchtmissies (verkeersgerelateerd) met zich meebrengen tijdens de aanlegfase. Deze zijn tijdelijk en inherent aan de aanlegfase. Deze worden niet als aanzienlijk beschouwd. Tijdens de exploitatiefase zullen er geen aanzienlijke effecten zijn inzake lucht.

afvalwaterlozingen, met inbegrip van thermische verontreiniging. **Motiveer waarom die afvalwaterlozingen niet aanzienlijk zijn.**

Er worden geen afvalwaterlozingen voorzien in dit project.

verontreiniging van bodem en grondwater. **Motiveer waarom die verontreiniging niet aanzienlijk is.**

Het risico op calamiteiten is beperkt door naleving van de geldende regelgeving inzake veiligheid waardoor het risico op bodem- en grondwaterverontreiniging als voldoende beheerst aanschouwd wordt

geluid en trillingen. **Wanneer veroorzaakt het project dat geluid of die trillingen**

bij de aanleg

bij de exploitatie

Motiveer waarom dat geluid en die trillingen niet aanzienlijk zijn.

De inzet van zwaar materiaal tijdens de aanleg kan lokaal en tijdelijk voor een verhoogd geluidsniveau zorgen. Aangezien dit tijdelijk is, er grotendeels landbouwgebied doorkruist wordt en er slechts enkele woningen in de omgeving van de werfzone gelegen zijn, wordt dit als niet aanzienlijk beschouwd. Er wordt enkel overdag gewerkt.

- licht en stralingen. **Motiveer waarom dat licht en die stralingen niet aanzienlijk zijn.**

.....

.....

.....

11 Welke potentiële effecten zijn er te verwachten op het watersysteem?

De door het project veroorzaakte effecten op het watersysteem zijn niet aanzienlijk als bijvoorbeeld de afvoer van hemelwater beperkt of vermeden wordt door middel van een brongerichte aanpak.

- geen effecten. Ga meteen naar vraag 12.

- Het project heeft effecten op een overstromingsgevoelig gebied (zie vraag 7) of waterlopen. **Motiveer op welke wijze er met het overstromingsregime rekening werd gehouden.**

Het projectgebied ligt voor een groot deel (ongeveer de helft van de leiding) in of aan de rand van effectief overstromingsgevoelig gebied (Watertoetskaart). De aanwezigheid van de leiding heeft geen invloed op het overstromingsrisico.

De geplande pijpleiding kruist de Molenbeek (onbevaarbare waterloop van 2de categorie (beheerder: provincie)) door middel van een horizontaal gestuurde boring.

- Er worden verharde oppervlakten of overdekte constructies gepland met afvoer van hemelwater. **Motiveer waarom die ingreep niet aanzienlijk is.**

.....

.....

.....

- Er worden ondergrondse constructies gepland waarvoor bronbemaling nodig is. **Motiveer waarom die ingreep niet aanzienlijk is.**

De grondwaterstand bevindt zich op ca. 1 m diep in de buurt van de leiding (DOV).

Er zal voor dit project hoogstwaarschijnlijk bemaling nodig zijn bij aanleg in open sleuf en bij het intrede- en uittredepunt van de horizontaal gestuurde boringen. Indien er bemaling nodig is, zal dit tijdelijk en lokaal zijn waarbij het grondwaterpeil in de onmiddellijke omgeving van de sleuf tijdelijk kan dalen. De periode van bemaling wordt zo kort als technisch mogelijk gehouden en er bevindt zich geen waardevolle vegetatie (op basis van de BWK) in de nabijheid van de werkzone. In de exploitatiefase zijn er geen negatieve effecten te verwachten ten gevolge van bemaling.

- Er wordt een grondwaterwinning gepland? **Geef een beschrijving van die grondwaterwinning op basis van volgende gegevens.**

diepte van de grondwaterwinning m

debiet van de grondwaterwinning m³/jaar

Motiveer waarom de effecten van de grondwaterwinning niet aanzienlijk zijn.

.....

12 Heeft het project potentieel een effect op mens, natuur of landschap ?

De door het project veroorzaakte effecten op mens, natuur of landschap zijn niet aanzienlijk wanneer er bijvoorbeeld geen voor mens, natuur of landschap gevoelige gebieden binnen de invloedssfeer van het project gelegen zijn, wanneer er slechts een beperkte of tijdelijke invloed is op mens, natuur of landschap of wanneer er projectgeïntegreerde maatregelen worden genomen om deze effecten te voorkomen of te beperken.

- geen effecten. *Ga naar vraag 13.*
- toename in vervoersbewegingen en mogelijke andere effecten voor andere weggebruikers of omwonenden.
Motiveer waarom die effecten niet aanzienlijk zijn.
Als er een mobiliteitsstudie werd opgesteld, kunt u daarnaar verwijzen.
Het projectgebied ligt in landbouwgebied en passeert maar een aantal woningen.
De pijpleiding kruist de E17 en een aantal lokale wegen nl. ...
De E17/... en ...straat worden gekruist met een horizontaal gestuurde boring. De overige wegen worden gekruist via persing.
Doordat de wegen gekruist worden via horizontaal gestuurde boring of persing wordt er geen rechtstreeks negatief effect verwacht inzake verkeershinder. De aanleg van de pijpleiding zal wel verkeer met zich meebrengen voor de aanvoer van materialen en machines. Deze zullen tijdelijk een toename van zwaar verkeer met zich meebrengen tijdens de aanlegfase. Tijdens de exploitatiefase is er echter geen negatief effect te verwachten inzake verkeershinder.
Tijdens de aanlegfase van de pijpleiding worden de landbouwactiviteiten ter hoogte van de werkstrook tijdelijk verstoord wat als beperkt negatief te beoordelen is. Na het aanleggen van de leiding wordt de oorspronkelijke toestand hersteld en kunnen de landbouwactiviteiten hervat worden. Tijdens de exploitatiefase zijn er geen effecten te verwachten inzake het gebruik van de landbouwgronden boven de leiding.
-
- effecten op de gezondheid door de emissies of andere hinder in gebieden met kwetsbare functies (*zie vraag 6*).
Motiveer waarom die effecten niet aanzienlijk zijn.
Er worden geen hinderlijke activiteiten (geluid, stof, geur, ...) voorzien. Tijdens de aanlegfase kan er wel enige hinder ontstaan, maar deze is tijdelijk van aard.
-
- effecten op het bestaande landschap of het onroerend erfgoed (*zie vraag 7*) in de buurt van het projectgebied.
Motiveer waarom die effecten niet aanzienlijk zijn.
De pijpleiding zal het beschermd landschap "... " kruisen over een lengte van 440 m. De pijpleiding zal ook passeren nabij het beschermd monument "...", en het beschermd dorp- en stadsgezicht "...".
De pijpleiding wordt grotendeels parallel met de bestaande leiding aangelegd waardoor het landschap in het verleden reeds verstoord is geweest. Bij afgravingen zal erop gelet worden dat het reliëf van de akkers niet geschaad of hersteld wordt na de werken. Aangezien het landschap na de leidingaanleg in zijn oorspronkelijke staat hersteld zal worden en een gedeelte van het beschermd landschap doorkruist zal worden met een horizontaal gestuurde boring worden er geen aanzienlijke permanente effecten verwacht. Gedurende de leidingaanleg zal het landschap wel tijdelijk verstoord zijn.
-
- effecten op voor de natuur waardevolle gebieden (*zie vraag 7*) of volgens de biologische waarderingskaart waardevolle biotopen en/of faunistisch belangrijke gebieden. **Motiveer waarom die effecten niet aanzienlijk zijn.**
De biologische waarderingskaart vindt u op de website van AGIV (<http://geo-vlaanderen.agiv.be/geo-vlaanderen/bwk/>). Als er een passende beoordeling of natuurtoets werd opgesteld, kunt u daarnaar verwijzen.
Het projectgebied bestaat op de Biologische Waarderingskaart voornamelijk uit biologisch minder waardevol gebied en een complex van biologisch minder waardevolle en waardevolle elementen. Op een aantal plaatsen worden ook biologisch waardevolle (over een lengte van 100m over bermen E17) tot zeer waardevolle percelen (over een lengte van 165 m in de vallei van de ...beek) doorkruist. De biologisch waardevolle bermen worden echter niet verstoord aangezien op deze plaats met een horizontaal gestuurde boring gewerkt wordt. De pijpleiding wordt ter hoogte van de eerste kruising met de beekvallei parallel met de bestaande aangelegd waardoor deze reeds verstoord is geweest. Indien de getroffen gebieden in hun oorspronkelijke staat hersteld worden, worden er geen aanzienlijke negatieve effecten verwacht.
Het projectgebied ligt niet in een vogel- en/of habitatrichtlijngebied. Omdat de pijpleiding zich nabij (op ca.170 m) het habitatrichtlijngebied "... " bevindt, werd er een voortoets passende beoordeling opgemaakt om uit te maken of een passende beoordeling nodig is. Daaruit bleek dat er geen passende beoordeling nodig is. Meer informatie is terug te vinden in de voortoets zelf.
-

13

Zijn er nog andere effecten die het project kan genereren?

De effecten die aangehaald worden in de hierboven vermelde vragen zijn de meest voorkomende typen van effecten. Voor specifieke projecten kunnen er mogelijks nog andere effecten optreden. Deze elementen kan u hier vermelden.

ja. **Motiveer waarom die effecten niet aanzienlijk zijn.**

Het projectgebied ligt volgens de bodemkaart voornamelijk in vochtig zandleem, maar ook in droog zandleem, droog tot vochtig zand en in antropogene bodem. De gevoeligheid van deze bodems voor bodemverdichting varieert van zeer weinig tot gevoelig. De zandbodems zijn namelijk zeer weinig verdichtingsgevoelig en de zandleem bodems zijn weinig gevoelig tot gevoelig voor verdichting. Antropogene bodems zijn reeds verstoord en worden bijgevolg niet meer gezien als zijnde profielverstoringsgevoelig en/of gevoelig voor verdichting. De bodem is op een aantal plaatsen zeer gevoelig voor profielverstoring (profiel m).

De bodem is zeer weinig gevoelig tot gevoelig voor bodemverdichting waardoor er beperkt negatieve effecten inzake bodemverdichting kunnen optreden. Gezien de nieuwe pijpleiding grotendeels parallel wordt aangelegd met de bestaande is de bodem op deze plaats vermoedelijk reeds (deels) verstoord. Het deel van de leiding dat niet parallel loopt met de bestaande leiding ligt voornamelijk in zandbodem (zeer weinig verdichtingsgevoelig). Dit zorgt ervoor dat er geen aanzienlijke negatieve effecten verwacht worden inzake bodemverdichting.

De werkzaamheden brengen vergraving en grondverzet met zich mee. Dit zal conform de geldige regelgeving gebeuren waardoor hiervoor geen aanzienlijke negatieve effecten verwacht worden.

.....
 Nee

14 **Zijn er door de relatie met andere projecten (zie vraag 9) cumulatieve effecten te verwachten?**

ja. **Geef een beschrijving van de cumulatieve effecten en motiveer waarom die effecten niet aanzienlijk zijn.**

.....
.....
.....
.....

Nee

Conclusie over de effectinschatting

- 15 Rekening houdend met de kenmerken van het project, de omgeving en de bovenstaande analyse blijkt dat de mogelijke milieueffecten van het project niet aanzienlijk zijn.

ja, ik ga **akkoord** met deze stelling als initiatiefnemer van het project.

nee, op basis van de bovenstaande analyse blijkt dat aanzienlijke milieueffecten niet uit te sluiten zijn.
De opmaak van een MER (milieueffectrapport) is noodzakelijk.

Ondertekening

- 16 **Onderteken de onderstaande verklaring.**

Ik verklaar dat alle gegevens in dit formulier naar waarheid zijn ingevuld.

datum dag maand jaar

handtekening

voor- en achternaam

.....

.....

Bijlage 2: generieke project-m.e.r.-screening voor aanleg leiding onder wegenis.

In onderstaande tabel wordt een generieke en vormvrije project-m.e.r.-screeningsnota opgenomen voor de aanleg van leidingen onder de wegenis.

Scoping mogelijke effecten en impact van leidingaanleg onder wegenis

Discipline	Mogelijke effecten	Inschatting impact
Bodem	Afhankelijk van de ligging en de lengte van de ondergrondse leiding kan de aanleg ervan gepaard gaan met een grote oppervlakte aan vergravingen.	De aanleg zal onder wegenis plaatsvinden waardoor de bodem reeds antropogeen en/of verstoord is. Er worden daardoor geen aanzienlijke negatieve effecten verwacht inzake profielverstoring en/of bodemverdichting. Er is een pakket aan aarding voorzien die in ca. xxx cm zand komt te liggen. Er zal dus een beperkte grondoverschot zijn die conform de geldende regelgeving zal behandeld worden. Er worden hier derhalve geen aanzienlijke negatieve effecten verwacht.
Water	De aanleg van een ondergrondse leiding kan een impact hebben op de grondwaterhuishouding bij hoge grondwaterstanden.	De eventuele bemaling zal lokaal en tijdelijk zijn en indien relevant zijn milderende maatregelen mogelijk. Er worden derhalve geen aanzienlijke negatieve effecten verwacht.
Lucht en klimaat	De aanleg van een ondergrondse leiding zal niet rechtstreeks leiden tot een wijziging van de emissies in de lucht.	Deze discipline is niet relevant voor de aanleg van een ondergrondse leiding
Geluid	De aanleg van een ondergrondse leiding kan in de aanlegfase geluidshinder teweegbrengen.	Gezien de mogelijke geluidshinder tijdelijk en lokaal zal zijn, worden er geen aanzienlijke effecten verwacht voor deze discipline.
Licht, straling en EM-velden	De aanleg van een ondergrondse leiding zal niet rechtstreeks leiden tot een wijziging van de emissies van licht, straling of elektromagnetische velden .	Deze discipline is niet relevant voor de aanleg van een ondergrondse leiding
Fauna en flora	Er kunnen als gevolg van een aanleg in open sleuf via eventuele bemaling of door directe inname bij de aanleg permanente effecten op niet-herstelbare vegetaties optreden.	Gezien de aanleg onder de wegenis gebeurt, zullen er geen directe aanzienlijke effecten op fauna en flora zijn.

Landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie	De aanleg van de ondergrondse leiding kan een permanente impact hebben op het archeologische potentieel en landschapselementen en -structuren.	De breedte van de werkstrook bedraagt xxx m en de weg zal xxx weken open liggen per kilometer. Het herstel zal gebeuren volgens de regels van de kunst waardoor er na de werken geen visuele verstoringen zijn. Inzake landschap zal er enkel verstoring van het landschapsbeeld zijn tijdens de aanlegfase, tijdens de exploitatiefase worden er geen aanzienlijke negatieve effecten op het landschap verwacht. Gezien de bodem reeds verstoord is onder de wegeis, wordt er niet verwacht dat er, indien er al ooit aanwezig waren, nog archeologische relictten aanwezig zullen zijn in de bodem. Er worden dan ook geen aanzienlijke negatieve effecten verwacht inzake archeologie.
Mens	Voor de ondergrondse leiding kunnen er zich effecten m.b.t. ruimtebeslag en tijdelijke hinder voordoen.	Het bodemgebruik blijft ongewijzigd waardoor hiervoor geen aanzienlijke negatieve effecten zijn. Tijdens de aanlegfase kan er hinder inzake verkeer, geluid en visuele hinder optreden. Deze effecten zijn slechts tijdelijk en van relatief korte duur (enkele weken) waardoor dit geen aanzienlijke effecten met zich meebrengt. De nodige maatregelen om eventuele hinder te beperken worden steeds voorzien. Er wordt een tijdelijke verkeersregeling ingesteld. Tijdens de exploitatiefase zijn geen aanzienlijke negatieve effecten te verwachten.
